

STUDIJA BEOGRADSKOG PRIOBALJA - PRVA FAZA

NOSILAC IZRADE:	URBANISTIČKI ZAVOD BEOGRADA.J.P.
INVESTITOR:	GRAD BEOGRAD-GRADSKA UPRAVA Sekretarijat za urbanizam i građevinske poslove
RUKOVODILAC TIMA:	Aleksandra Tilinger, dipl.inž.arh.
RADNI TIM:	Borko Pjanić, dipl.inž.arh. Ivan Lalić, dipl.inž.arh. Marija Milovanović, dipl.inž.arh. Sonja Kostić, dipl.ist.um. Ljiljana Drakić, dipl.inž.pejz.arh.. Ljiljana Bajc, dipl.inž.šum-pejz.arh. Anica Teofilović, dipl.inž.pejz.arh. Aleksandra Vezmar, dipl.geograf Jelena Marinković, dipl.pr.planer Lidija Jovanović, dipl.inž.arh. Dušan Milanović, dipl.inž.saob. Predrag Krstić, dipl.inž.saob. Olga Stojković, dipl.inž.građ. Slobodan Stjepanović, dipl.inž.građ. Ivana Pavlović, dipl.inž.građ. Goran Vasović, dipl.inž.el. Zoran Mišić, dipl.inž.maš. Vesna Tahov, dipl.inž.geol. Ljubomir Stošić, dipl.ek. Ljubdrag Šimić, dipl.inž.arh. Dragoslav Pavlović, dipl.pr.planer Ivan Mikeljević, dipl.tehn.pr.plan. Ivan Maček, dipl.arh.tehn.
KONSULTANTI:	Mirjana Paunović, dipl.inž.arh. Miodrag Ferenčak, dipl.inž.arh. Svetlana Radić, dipl.inž.arh.
DIREKTOR Sektora za regulaciono planiranje -severozapadni potez:	Gordana Lučić, dipl.inž.arh.
DIREKTOR Sektora za saobraćaj:	Dušan Milanović, dipl.inž.saob.
DIREKTOR Sektora za tehničku infrastrukturu:	Boško Vujić, dipl.inž.maš.
DIREKTOR Sektora za generalno, prostorno i urbanističko planiranje:	Miodrag Ferenčak, dipl.inž.arh.
ZAMENIK DIREKTORA:	Maja Joković Potkonjak, dipl.inž.arh.
DIREKTOR:	Antonije Antić, dipl.inž.arh.

U Urbanističkom zavodu Beograda je završena prva faza Studije beogradskog priobalja, za čiju je izradu sredstva obezbedio Grad Beograd.

Ova studija predstavlja prvi pravi korak nadležnih institucija ovog grada da pre svega skrenu pažnju javnosti (kako stručne, tako i one koja taj prostor "samo" koristi) na problematiku i sve konflikte koji se odvijaju na prostoru priobalja i neposredno oko njega.

Decenijama su se kroz institucije ovog grada, kao i samo javno mnjenje provlačile maksime i parole o "silasku grada na reke", "povratku Beograda njegovim rekama", ali je realnost bila dijametralno suprotna. Sa izuzetkom nekoliko proteklih godina koje beleže aktivnost na polju izrade planske dokumentacije, priobalje teško da je čuvano, rekonstruisano i revitalizovano, već je naprotiv sistematski napadano, opterećivano i zatrpavano neadekvatnim sadržajima i formama.

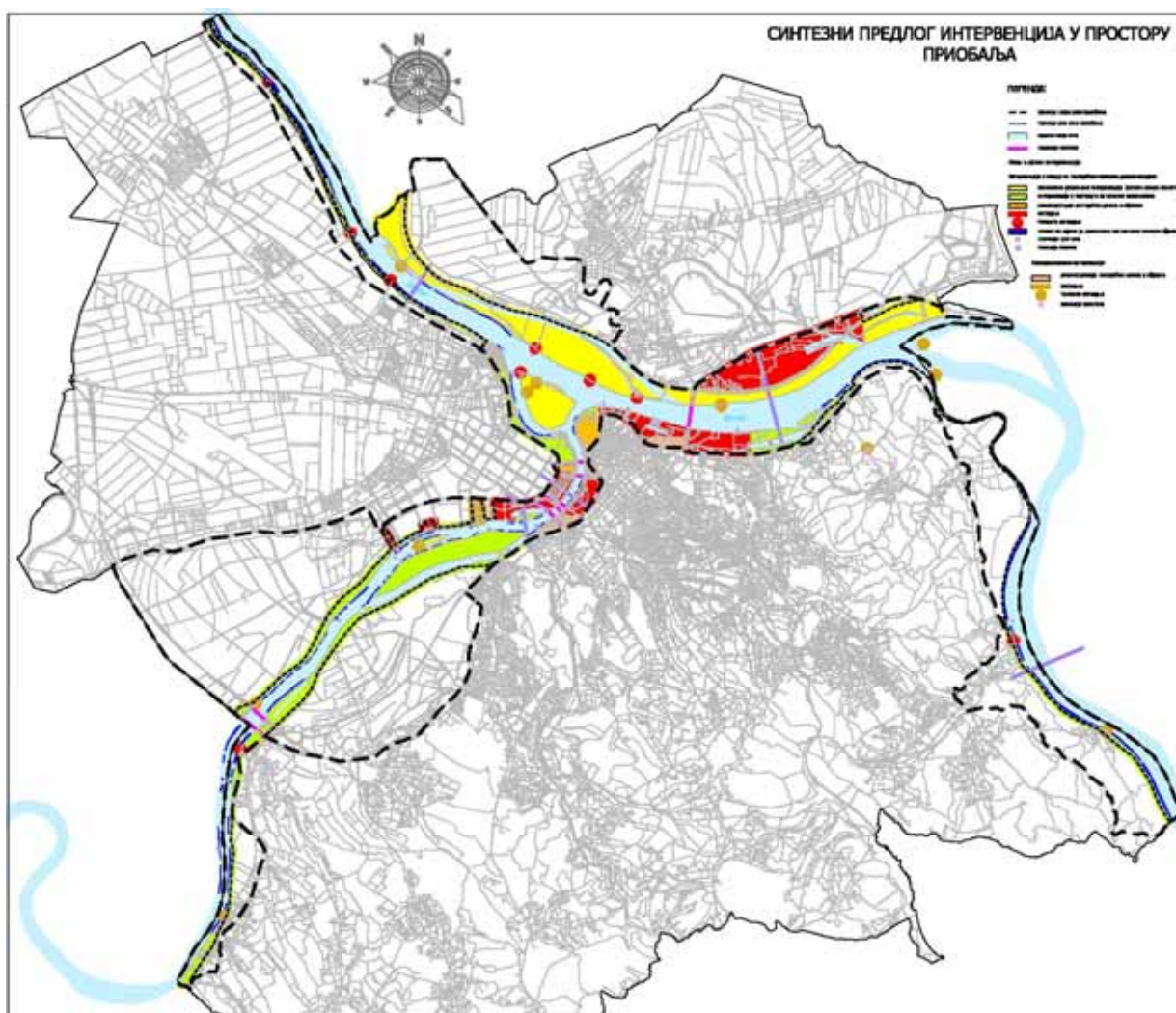

Kroz celu dugu istoriju beogradskog urbanizma, i pored brojnih urađenih analiza, istraživanja, spe-cijalističkih studija, projekata, planova detaljne razrade i generalnih planova, temi beogradskog priobalja se prilazilo parcijalno.

Najveći i najvažniji doprinos ove Studije ogleda se u činjenici da se prvi put pojam i prostor beogradskog priobalja sa različitih aspekata tretira kao jedinstvena celina.

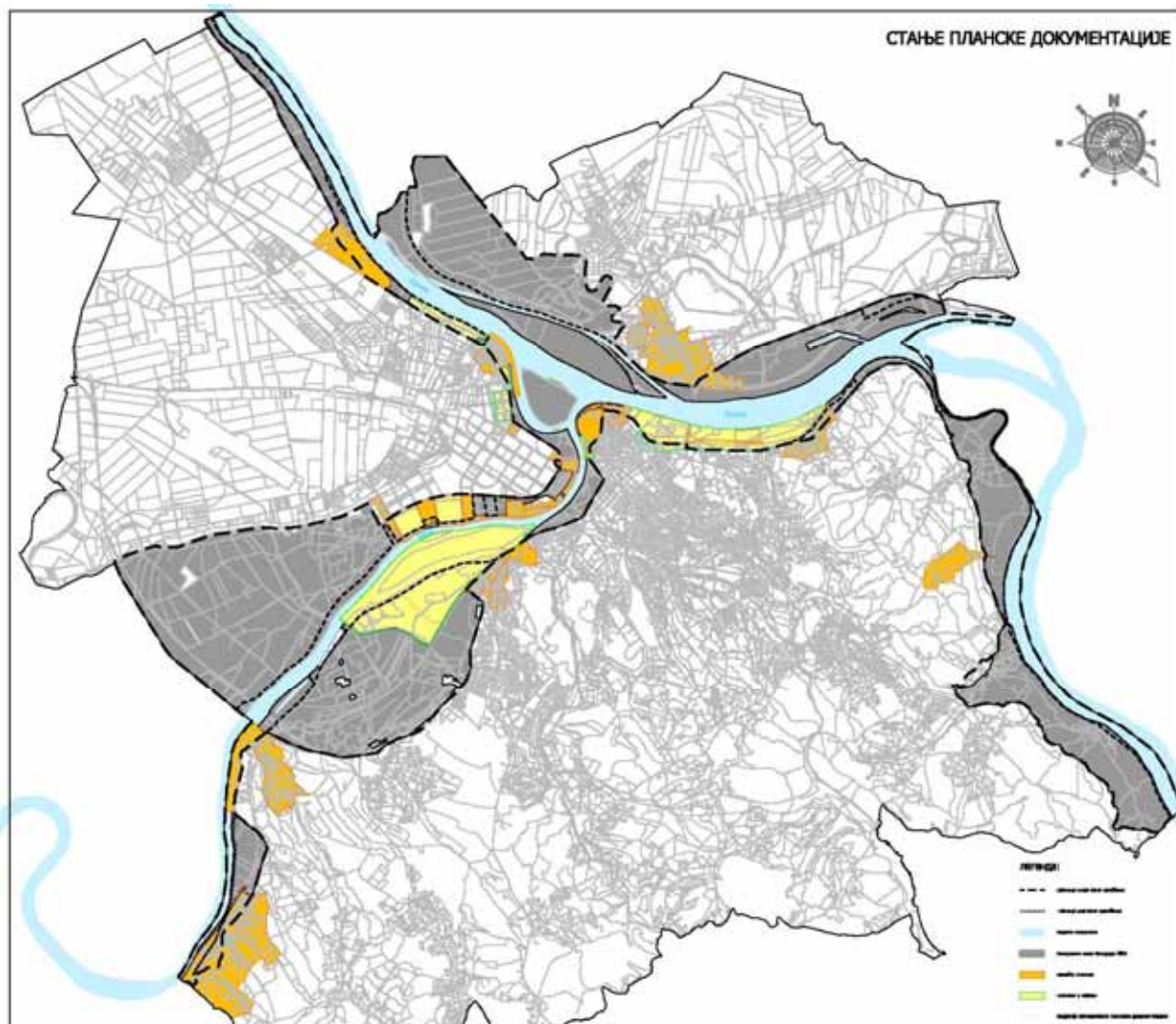

Radni tim Zavoda, sastavljen od stručnjaka raznih profila, od samog početka se susreo sa osnovnim kamenom spoticanja svih prethodnih razmišljanja i radova, a to je pronalaženje odgovora na ključno pitanje koje se nameće za svako priobalje, nezavisno od lokacije-**definisane samog pojma priobalja**, tj. "Šta je priobalje? Dokle se prostire? Šta obuhvata?" Kroz dalju razradu sa svih urbanističkih stručnih aspekata, sinteznim postupkom na osnovu sveobuhvatne analize prirodnih karakteristika i stvorenih uslovljenosti, preklapanjem raznorodnih uticaja i preliminarnih granica koje iz njih proističu došlo se do jedne sintezne linije ocenjene da predstavlja **granicu šire zone priobalja**-zone uticaja i šireg interesovanja. U skladu s tim, sva istraživanja koncentrisana su na tako definisan prostorni okvir od oko 16950 hektara koji obuhvata celokupnu akvatoriju, kao i deo teritorije čija širina varira od nekoliko desetina metara do nekoliko kilometara u zaleđu. Daljom analizom ovako definisanog prostora, fokusirajući se na pojas koji obuhvata sadržaje neposredno uz obale i u kojem su aktivnosti priobalja najintenzivnije, pa time postaju predmet užeg interesovanja sa aspekta potencijala i mogućih intervencija, formirana je **granica uže zone priobalja**, koja obuhvata prostor od oko 5587 hektara.

Pored definisanja prostornog obuhvata trebalo je izvršiti i **analizu postojećeg stanja** prirodnih i izgrađenih struktura, kao i sagledati samu namenu zemljišta, tj. dati odgovor na drugo značajno pitanje : "Za šta se (i kako) koristi priobalje?" U okviru ove opsežne analize, evidentirani su svi sadržaji, identifikovani (ne)podobni za određene lokacije i sagledano je stanje saobraćaja, infrastrukture, prirodnih i kulturnih dobara unutar granice.

Treći veoma bitan korak je bila evidencija i **analiza postojeće planske dokumentacije**, tj. evidentiranje zvaničnih planerskih aktivnosti u toku nekoliko proteklih decenija. Došlo se do zaključka da je veći deo teritorije nepokriven planovima detaljne razrade, ali je isto tako pokazana veoma snažna inicijativa na tom planu poslednjih godina.

Osnovna, sintezna konstatacija jeste da, iako beogradsko priobalje samo po sebi čini neprocenjivu vrednost i nemerivi potencijal Beograda, prednosti njegovog položaja nikada u celoj istoriji razvoja grada nisu bile dovoljno iskorišćene, pa ni adekvatno vrednovane.

Slika koju priobalje danas pruža sačinjena je od neprihvatljivog stanja i neadekvatnog korišćenja voda i obala, devastiranog i zapuštenog prvog plana koji se otvara gledajući sa reka, a preko koga se, ka zaleđu, pružaju izuzetne, ali opet često narušene vizure i tek naslućuje život grada koji negde dalje od obala raste i razvija se.

Najvredniji, centralni deo priobalja, na žalost je i najzapušteniji, najatraktivnije lokacije gotovo u potpunosti su degradirane. Sadašnje korišćenje i potencijali stoje u dijametralnoj suprotnost, i zato se treba stalno vraćati na **isticanje potencijala priobalja**, prvenstveno kao celine, a zatim na nivou poteza koji pružaju bezbroj raznovrsnih mogućnosti za unapređenje kvaliteta. Iz prepoznatih potencijala priobalja:

- vrednosti samog **priobalja u najužem značenju pojma**-poteza duž uređenih i prirodnih obala, bezbednih od plavnih voda,

- neadekvatno iskorišćenog, **potencijalno korisnog zemljišta**,
 - prostranih, raznovrsnih i vrednih površina **prirodnih celina**,
 - velikog i značajnog **kulturnog nasleđa grada**, kao dela kulturne baštine u celini,
- proizašli su osnovni principi, načela mogućih intervencije, tj. dalji koraci u cilju aktiviranja i unapređenja vrednosti priobalja.

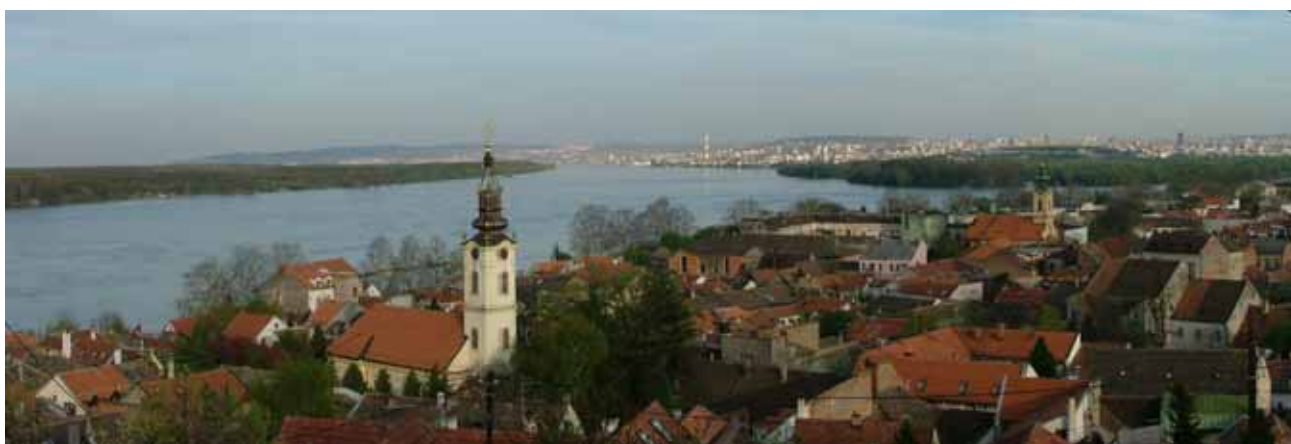
Ti principi, dati za sada na veoma opštem nivou, kao završni element ove faze Studije rezultirali su predlogom programa za sledeću fazu, koja će u sebi sadržati konkretnije odrednice vezane za svaki segment priobalja, i time preciznije odrediti buduću namenu, oblik i intenzitet intervencija u tom prostoru.

Ušće – Kalemegdan

Savski venac

Sa kule Sibinjanin Janka- Zemun

Brodogradilište – Kalemegdan

Saborna crkva i pristanište

Skupština – pogled sa Save

